

hvorledes dette Forsøg engang vil komme ud i Livet. Det er jo Ulykken, at man balancerer mellem to Yderligheder, og enten man vælger Yderlighederne eller hvad der ligger midt imellem, bliver det galt alligevel. Enten vil denne Kasse almindelig blive benyttet, opnaa en stor almindelig Bemyttelse, og saa staar man overfor store finansielle Vanskeligheder, overfor det finansielle Ubeskjendte, eller ogsaa vil den ikke blive benyttet, og saa er Forsøget mislykket, eller der sker Noget, som ligger paa et eller andet Punkt imellem disse Yderligheder, men saa har man Noget af begge Ulemper, nemlig, at den kun halvt lykkes og dog vil betyde betydelige finansielle Vanskeligheder. Det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds (Scharling) udtalte, at naar man vilde indvende mod dette Lovforslag, at det var socialistisk, var der for ham ikke noget Afstrækkende i dette Ord i og for sig, desuden har man Praxis for, at man godt kunde slaa ind paa en saadan socialistisk Bane. Jeg skal naturligvis ikke forsøge paa at give en Socialismens Theori, men Et kan man imidlertid være enig om, nemlig at det er et Begreb, der er saa dialektisk, saa ubestemt og saa omfattende, at man nødvendigvis, naar man vil forhandle om det og forstaa hinanden, maa sigte til noget Bestemt, til bestemte Fordringer, som staa i Forhold til de Strømninger og politiske og sociale Forhold, som overhovedet finde Sted paa en given Tid og paa et givet Sted. Det, der nu især er et Særkjende for, hvad man nutildbogs bekæmper eller støtter i de socialistiske Bestræbelser, er, at disse nære en høj Grad af Ligegeblighed for finansielle Vanskeligheder eller for den finansielle Side ved de Sager, de søge at fremme, ved de Formaal, de tro vilde gavne dem, og de ere i høj Grad lidet nøieregnende med Valget af de Midler, der maa til for at opnaa deres Formaal. Har den ærede Taler fra Kjøbenhavns 4de Valgkreds ment, at det var dette Mærke paa Socialismen, som dette Lovforslag havde fælles med andre socialistiske Bestræbelser, kan jeg til en vis Grad være enig med ham, og det er jo paa den anden Side ogsaa erkjendt af den høitærede Finansminister selv, at det er en Prøve, at der er noget Dufekt, Ubestemt over det. Men naar det ærede Medlem fra Kjøbenhavns 4de Valgkreds drog en Parallel med Fattigvæsenet, saa tror jeg, at man en Gang for alle maa komme bort fra denne Parallel, som rigtignok paa mange Sind gjør et stærkt Indtryk. Det er temmelig ligegeblidigt eller i hvert Fald praktisk mindre væsentligt, at Grundloven har udtrykt sig paa en ganske

vis, om man vil, tvetydig Maade. Saa fremt man vil lægge Eftertryk paa den første Del af Paragraf 84, at Enhver, som ikke kan forsørge sig og Sine, er berettiget til at erholde Hjælp af det Offentlige, er man jo inde paa en hel anden Betragtning end den, som er ført ud i Livet, hvor man har lagt Eftertrykket og maattet lægge Eftertrykket efter hele Samfundets Udvikling paa det sidste Stykke af Paragrafen: efter de Regler, som Lovgivningsmagten selv bestemmer. Det er Tvungen, Fortabellen af de borgerlige Rettigheder, det er kort sagt de skarpe, skundom haarde Grændser, som Lovgivningsmagten har sat, der danner det væsentlige Skjælnemærke imellem Grundlovens Paragraf 84, det officielle Fattigvæsen, og de omfattende Fordringer, der stilles fra anden Side i denne Retning. Nei, vil man trække en Parallel, kunde man snarere parallelisere dette Lovforslag med Statens Forhold til Skolevæsenet; Staten, kunde man sige, har paataget sig som en Pligt, som en social Pligt, at sørge for, at Ingen voger op i Uvidenhed, at Enhver faar en tarvelig Undervisning ved Statens eller det Offentliges Foranstaltning. Smidlertid kan denne Parallel heller ikke benyttes her. For det første maa det bemærkes, at man ikke kan drage den Slags Slutninger; thi paa det praktiske Livs Omraade gaar det ikke an uden videre at drage Slutninger fra to ensartede Forhold og sige, det ene Sted er det saaledes, altsaa bør og kan det ogsaa være saaledes paa det andet Sted. Konsekventien vilde jo være, at man med samme Ret kunde fordrø, at Staten ogsaa gratis skulde sørge for al fornøden Sygepleie, ja man kunde jo gaa saa vidt at stille Fordring, som det er fket i andre Lande, hvor lignende Spørgsmaal have været oppe, at fordrø, at Staten skal sørge for gratis eller billigere Kredit for Enhver, som kan trænge dertil. Paa Basis af de samme Betragtninger, men blot altsaa mere vidtgaaende, forlangte man, at den Fattige skulde fremhjælpes; var han sund og kraftig og kunde arbejde, men manglede Midlerne, saa havde Staten Forpligtelse til at sørge for det, paastod man. Vil man dernæst være konsekvent, maa man ikke forsvare dette Forslag, men acceptere det Lovforslag, som blev indbragt her for to Aar siden. Staten havde en Pligt til at sørge for, at Enhver fik et tarveligt Udkomme i sin Alderdom, uden at han i nogen Henseende derfor skulde komme ind under de Tvangsbestemmelser, som Lovgivningen fastsætter netop for at drage Grændsen, men samtidig havde ogsaa Enhver Forpligtelse til at sikke sig denne Alderdoms-